

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației Institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de flecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Apel. — Banca „Patria”, Blaj. — Propuneri concrete pentru reforme de contabilitate. — Situația. — Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane. — *Bilanț*: „Cugireana”, inst. de eredit și econ., s. p. a. în Cugir.

Apel.

În 12 Februarie 1937 se împlinesc 100 de ani dela nașterea lui Partenie Cosma, fost director executiv al „Albinei”.

Conducătorii actuali ai institutului „Albina”, întru cinstirea memoriei lui Partenie Cosma, pe lângă alte dispozițiuni menite să pregătească după cuviință aniversarea dela 12 Februarie 1937, au luat și hotărârea să încredințeze două persoane cu facerea biografiei vrednicului îndrumător și conducător de altă dată al vieții economice românești din cuprinsul Transilvaniei și Banatului.

O bună parte din materialul documentar (în special corespondența lui Partenie Cosma) se află în posesiunea diferitelor persoane și instituțiuni din Vechiul Regat, Ardeal și Banat.

Pentru a putea strânge cât mai în grabă acest material prețios, sunt rugate toate persoanele și instituțiile cari ar poseda astfel de material, să binevoiască a-l trimite **recomandat** — cu titlu de împrumut — pe adresa: Ilie Olteanu, Sibiu, Banca Albina.

Toate documentele, ce vor fi împrumutate în scopul amintit, vor fi păstrate în cea mai bună stare și vor fi restituite — cu mulțumită — proprietarilor, îndată după terminarea lucrării de biografie.

Pentru păstrarea și restituirea lor în bună stare garantează institutul „Albina” din Sibiu.

Deasemenea sunt rugate toate persoanele, cari — trăind în legături de prietenie, de afaceri, sau chiar și numai cunoscând anumite momente mai de seamă din viața lui Partenie Cosma — să binevoiască a face (pe aceiaș adresă) comunicările lor bazate pe fapte, documente sau mărturii vrednice de încredere.

Sibiu, 7 Martie 1936.

CONSTANTIN POPP,
director executiv în pens.

Banca „Patria”, Blaj.

— 50 de ani de existență. —

După banca „Economul” din Cluj o a doua bancă din cadrele „Solidarității” a ajuns să-și aniverseze în a. c. și anume la începutul lunii curente al 50-lea an al existenței sale.

Este banca „Patria” din Blaj, care se însirue cu vrednicie între băncile noastre ardelenice, cari și-au împlinit cu succes rolul important de reguloare a creditului și promovatoare a scopurilor culturale-naționale din regiunea sa în tot trecutul său de jumătate veac.

Sub regimul mașter și ostil a tot ce era românesc, sub care gemeam acum 50 de ani, înființarea primei bănci românești din județul Alba și din centrul neaș românesc, care a fost totdeauna Blajul, a întâmpinat dificultăți serioase. Fondarea unei „Casse de economii din Blajiu” încercată la începutul anului 1886, cu un capital de 50.000 Florini v. a., a fost zădărniciată de nenumăratele piedeci, ce-i puneau în cale autoritățile maghiare.

Ideea înființării unui institut de bani românesc în Blaj însă a fost urmărită cu dârzenie.

Oamenii de inimă din Blaj, în frunte cu canonicul Ioan Micu Moldovan (cunoscut sub numele de Moldovănuș) au știut să delătore toate piedicile și „Patria“ cassă de economii soc. pe acții a putut lua ființă deja la 13 Aprilie 1886, cu un capital de Florini 55.000 v. a., semnat în interval de câteva ore dela deschiderea subscripțiunii.

Prețul acestei accelerări a fondării „Patriei“ a fost însă împetrijirea primei liste a acționarilor cu minoritari din localitate, evrei și maghiari, aproape 1/3 părți, cari în aceeași proporție au trebuit să fie regardați și plasați și în Consiliul de administrație și cel de Censori.

Și aceasta situație umilitoare și jignitoare pentru noi Români, care în acelaș timp ilustrează însă drastic tratamentul căreia eram supuși pe vremuri de puternicii zilei, a durat un șir de ani.

Intrată în activitate la 1 Iulie 1886, „Patria“ s'a ocupat la început exclusiv cu afaceri de credit, cu operațiuni bancare, devenind în viața economică a poporației din regiunea Blajului un factor de seamă, iar în sediul ei un cald și înțelegător sprijinitor al instituțiilor culturale, sociale-naționale.

Sumele donate de „Patria“ în scopurile amintite diferitelor societăți, instituțiuni, bisericii și școalelor din Blaj, etc. în trecutul său de jumătate veac se cifrează la suma de peste 150.000 *Coroane aur*, înainte de Unire și la aproape Lei 900.000 — dela înfăptuirea României mari încoace.

Capitalul social al băncii „Patria“ prezintă următoarea evoluție în trecutul ei de 50 de ani.

Capital social inițial Fl. v. a. 55.000, urcat la 1895: la Fl. v. a. 110.000, transformat la 1900 în Cor. 220.000 —; urcat la 1908 la Cor. 550.000 și la 1913 la Cor. 1 milion.

Dela 1920 încoace capitalul soc. a fost urcat prin mai multe emisiuni, la Lei 3 mil., Lei 6 mil., Lei 12.000.000, redus apoi la 1931 la suma actuală de Lei 10.000.000.

Cu mai multe întreprinderi comerciale și industriale: „Plugarul“, „Consum“, „Vulcan“, ce a înființat încă înainte de războiu, „Patria“ n'a avut noroc și a fost nevoită să le lichideze cu pierderi importante.

Având principala clientelă în pătura țărănească — 90% — „Patria“ a avut de îndurat și în urma legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane însemnate pierderi, 50%—70% ale creanțelor sale.

Cu ajutorul înțelegător al Capitulului Metropolitan din Blaj, ca reprezentant și administrator al fondurilor și fundațiilor arhidiecezane — principalul deponent și acționar al băncii — care a consimțit la reduceri însemnate din economiile depuse spre fructificare, precum și cu sprijinul larg acordat de Banca Națională a României, care a încuviințat aceeaș reducere a creanțelor sale (reescont etc.) ca și deponenții, banca „Patria“ a învins dificultățile ivite și este pe calea bună a refacerii sale.

Ultimul bilanț pe 1935, încheiat cu active de Lei 29.170.023, capital social intact de Lei 10 milioane și fonduri de rezervă de Lei 340.000, prezintă la un venit brut de Lei 650,823 un beneficiu net de Lei 72.520, sumă cu care s'a creat un nou fond de rezervă pentru creanțe dubioase.

Banca „Patria“ acum cu un trecut semicentener a manifestat prin conducătorii ei totdeauna, un viu interes față de nizuințele de organizare și consolidare a băncilor noastre ardelen, nizuințe pe cari le-a sprijinit și efectiv. Directorul de pe vremuri al băncii „Patria“ dl Iunio Br. Hodoș, a luat parte la primele Conferințe ale directorilor institutelor românești de credit, ținute în Sibiu în anii 1898 și 1901, fiind ales, de ambele date, și membru în „Delegațiunea Băncilor“ încredințată cu conducerea organizației ocazionale de atunci a băncilor noastre.

Tot la „Patria“ din Blaj și sub prezidiul aceluiaș director Hodoș, însuși revizor-expert, s'a ținut, la 8 Iunie 1902, *prima conferință a revizorilor noștri experți*, în care s'au fixat principiile conducătoare și normele după cari urma să funcționeze noul organ de control al băncilor noastre.

Legăturile dintre noi și „Patria“, rămasă membru devotat al „Solidarității“ dela primele ei începuturi, sunt deci vechi, de aproape patru decenii, și ne împlinim numai o datorință când cu prilejul aniversării ei semicentare îi prezentăm urările noastre de bine pentru viitor.

Fie ca eforturile din ultimii ani ai conducătorilor, pentru menținerea acestei bănci fruntașe, și importante jertfe materiale aduse cu multă înțelegere în acelaș scop, de toți creditorii ei, să rodească cât mai curând completa redresare a „Patriei“ și repunerea ei în rolul important, ce l-a avut în trecut în viața noastră economică-financiară.

Propuneri concrete pentru reforme de contabilitate.

(Urmare).

IV. Manipularea depunerilor spre fructificare.

Această ramură de afaceri este de importanță primordială la institutele noastre de credit, căci le procură mijloacele adiționale, de cari au nevoie, și fără de cari nu poate exista nici o bancă de acest tip.

Serviciul tehnic al depunerilor spre fructificare este cel mai frumos și cel mai ușor dintre toate.

Multe bănci au abandonat sistemul registrelor legate, și au trecut la registre mecanice compuse din fișe de carton, sau direct la cartoteci. Nu recomand această măsură, din două motive: Pe de o parte nu pot vedea avantaje tocmai atât de mari în întrebuințarea cartotecii la depunerile spre fructificare, pe de altă parte există necesitatea de a ține în evidență și depunerile achitate, și îmi pare că pentru acest scop registrele legate sunt mai indicate.

Legea deosebește — după criteriile formale — mai multe feluri de depuneri spre fructificare, însă nu impune băncilor, de a le introduce toate. O bancă poate să emită numai un fel sau două feluri de livrete. Deci aceste deosebiri nu vor avea un efect prea mare asupra administrării depunerilor. O altă deosebire însă este de mare importanță, — deosebirea între depunerile la vedere și cele pe termen. Aceste două feluri de depuneri trebuie să fie contabilizate aparte, în deosebite conturi din maestru și în deosebite registre auxiliare. Conducerea unei bănci trebuie să fie ori când în situația de a ști precis, ce sume pot fi retrase de sub administrarea ei și în cât timp.

Conturile singurafice de depuneri trebuie să fie astfel aranjate, ca să poată fi manipulate ușor, și ca timpul necesar pentru singuraficele manipulațiuni să fie redus la un minim. Forma cea mai practică pentru asemenea conturi este forma de scară — asemănătoare aceleia, care este întrebuințată la calcularea intereselor de cont curent — cu șase coloane: Coloana datei (valutei), coloana

de text, cea de capital, cea de interese o coloană rezervată pentru semnătura de control, și, în fine, una pentru eventualele clauze și observațiuni.

Depunerile de capital vor fi sumate, ridicările vor fi scăzute, și cu ocaziunea fiecărei depuneri sau ridicări vor fi calculate simultan și interesele până la finea trimestrului (perioadei de gestiune) și vor fi la fel sumate, sau substrase. În caz de ridicare integrală a depunerii înainte de expirarea perioadei de gestiune, se vor calcula interesele după sold până la finea perioadei de gestiune, și vor fi scăzute, după cum rezultă din exemplul următor:

Depunere la vedere, cu 4% interese anuale:

VALUTA	FELUL OPERAȚIUNII	CAPITAL	DOBÂNDA IN CURS	VIZA DE CONTROL	OBSERVAȚIUNI
1936					
Apr. 1	depune	6 000	60		
Mai 1	ridică	3.000	20		
		3.000	40		
Iun. 30	I. C.	40			
		3.040	60		
Sept. 1	depune	9.000	120		
		12.040	180		
Dec. 31	I. C.	180			
		12.220	244		
Apr. 1	ridică	12.220	122		
	per int. de dep.		122		

La acest serviciu documentele vor fi făcute de asemenea în dublu exemplar, sau eventual în triplu, urmând ca unul să fie păstrat la secție unde să servească drept bază pentru controlul zilnic. Controlul va cuprinde toate înregistrările în coloana de capital precum și toate trecerile în coloana intereselor curente. Cel care face controlul va fi obligat să semneze.

Întrebuințarea de registre legate la serviciul depunerilor spre fructificare are un neajuns: În decursul timpului sunt luate în folosință registre noi în locul celor completate, fără însă ca toate conturile dintr'un registru vechiu să fie achitate. Aceste conturi trebuiesc transcrise, pentru a putea scoate registrele vechi din folosință.

Logica strictă, de care în continuu trebuie să facem uz la soluționarea pro-

blemelor de contabilitate, fie mici, fie mari, *nu admite ca aceste depuneri să fie transcrise în registre deosebite*. Dacă se face transcrierea în felul acesta greșit, atunci se formează în mod neintenționat și fără nici o bază rațională un grup deosebit de depuneri, *se întrerupe continuitatea și uniformitatea registrelor și totodată se îngreunează lucrările funcționarilor*.

Singura soluție corectă este următoarea: Se încheie contul din registrul vechiu și se deschide (pe lângă o notă de orientare în registrul vechiu) un cont nou în registrul cel nou, sub numărul curent care urmează. La proxima prezentare a livretului se va rectifica numărul depunerilor (pagina etc.) și pe livret. În felul acesta registrele vor rămâne continue și fiecare funcționar se va putea orienta fără să fi fost de față când s'a făcut transcrierea.

La serviciul de depuneri este nevoie de un index. Forma obicinuită este un index legat, — cu mult mai practic este însă un index în formă de cartotecă. Acesta permite fel de fel de adnotări și observațiuni de orientare, ceea ce nu se poate face într'un index legat. În afară de aceea fișele pot fi aranjate din nou pe categorii de câte ori se simte nevoie, și pot fi augmentate, iar într'un index legat trebuie uneori să se facă transporturi dela o literă care obvine des la o altă literă care obvine mai rar, — și odată ajuns în acest stadiu, indexul întreg trebuie să fie întocmit din nou.

Indexul cartotecă oferă și un control ușor, întrucât organul de control (șeful serviciului) poate pretinde ca simultan cu documentul de contare și cu livretul de depunere să i se prezinte spre control și fișa de index, de câteori se deschide un cont nou. Iar de câteori se încheie un cont, fișa va fi provăzută cu observarea: „Achitat“, și va fi așezată la un dosar special (indexul depunerilor achitate).

În fine câteva cuvinte despre situația depunerilor care trebuie făcută la sfârșitul fiecărei perioade de gestiune. Odată introdus sistemul descris, această lucrare nu mai prezintă nici o dificultate. Fiecare poziție din registre este controlată, interesele sunt calculate, și deci se poate pași deadreptul la extragere. Re-

gistrele fiind uniforme și continue, extragerea poate fi făcută cu mașina de sumat, în tot atâtea zile câte săptămâni durează după sistemul vechiu, dacă mai întâiu trebuie să calculeze interesele și dacă se extrage cu peana și se semnează ulterior. — Nu este de lipsă să se extragă numerii depunerilor și numele deponenților. Pentru scopul urmărit este suficient, dacă se extrag sumele, pe registre, știindu-se precis care registru cu ce număr începe și cu ce număr se termină. Pentru a descoperi cu siguranță orice greșală, extragerea poate fi făcută de două ori la mașina de sumat, și apoi acele două extrase vor fi confruntate. *După terminarea acestor lucrări, adevărat după 30 Iunie sau 31 Decembrie a fiecărui an, se vor calcula din nou interesele curente, până la sfârșitul perioadei de gestiune care urmează.*

V. Serviciul de scont.

De când institutele noastre nu mai sunt autorizate de a emite scrisuri fonciare și în felul acesta nu-și mai pot procura mijloace pentru împrumuturi ipotecare propriu zise (pe termen lung), creditele de scont au crescut la un volum tot mai mare, și au obținut o însemnătate și mai mare prin noua lege cambială, care a investit cambiul cu puterea de titlu executoriu, — cu toate că această chestiune din punctul de vedere procedural încă nu este clarificată. Această însemnătate va rămânea deoarece — în urma experiențelor făcute și în vederea legiferărilor în această materie — băncile vor plasa mijloacele provenite din depunerile spre fructificare după posibilitate numai în credite pe termen scurt și cu scadență fixă.

În vederea acestei evoluțiuni, problemele contabilității și ale evidențelor la serviciul de scont pretind o soluționare cât mai practică. Sistemul vechiu de până acum este prea greoiu și trebuie să fie înlocuit cu un sistem nou.

Este nevoie de un sistem, care permite de a avea contabilitatea întotdeauna la zi și în ordine, de a avea un control zilnic, de a avea indexele întotdeauna completate la zi, de a putea separa creditele improcesuate (cari, din punct de vedere al contabilității sunt dubioase),

și, în fine, de a avea separate și acele credite, cari sunt neincasabile și de amortizat.

Acest șir de probleme își poate găsi soluționarea numai cu ajutorul cartotecii.

Cartoteca creditelor de scont va fi aranjată în mod necesar după dată, apoi după număr și după alfabet. De exemplu:

Debitorul de scont Iacob Popa din Rășinari, care a ridicat un împrumut de scont în ziua de 2 Aprilie 1936, va figura la litera P sub numărul 6.534, iar cel care urmează la aceeași literă, Avram Popescu din Gușterița, ridicând împrumutul la 3 Aprilie 1936, va figura tot la litera P sub numărul 6.535, — în fine, Ioan Țăranu din Apold, care urmează în ziua de 4 Aprilie 1936, va figura la litera T sau Ț sub numărul 6.536.

Natural fișa de carton va purta și numărul de înregistrare al poliței.

Dacă debitorul Iacob Popa din Rășinari nu va plăti la termen și va fi în procesat, atunci fișa de carton va fi scoasă din cartotecă, și, pe lângă o notă de orientare pe fișa de index, și, pe lângă contarea necesară și numerotare nouă, va fi așezată la locul cuvenit în cartoteca creanțelor de scont în procesate sau dubioase, — iar dacă în decursul procesului creanța nu va fi încasată, sau va fi încasată numai în parte, atunci fișa va fi trecută — pe lângă contare și adnotare — la cartoteca creanțelor neincasabile, pentru a fi amortizată.

În fine, fișele achitate vor fi păstrate la dosarul lor, aranjate după număr, sau după data achitării.

Indexul debitorilor de scont și indexul giranților vor fi ținute separat, tot în formă de cartotecă, care permite de a face adnotări curente.

Avantajele acestui sistem sunt multiple și pot fi recunoscute la prima privire.

Se înlătură întrebuițarea registrelor voluminoase, se ușurează separarea strictă a diferitelor categorii de creanțe, conturile achitate pot fi imediat scoase din cartotecă, nu se mai pierde timp cu așteptarea după registrele ocupate, se ușurează controlul, — cu un cuvânt, acest sistem este de o agilitate neîntrecută. Dacă cartoteca este practic aranjată, poate servi și drept scadențar, —

și nu mai este nevoie de un scadențar separat. Orice situații sau lucrări de statistică pot fi făcute cu ușurință, fiind posibil de a ocupa la orice lucrare personal mai mult sau mai puțin, după împrejurări, — ceea ce în cazul registrelor legate nu se poate.

Este de mare valoare, de a avea întotdeauna separate creanțele bune, cele dubioase și cele devenite neincasabile. Această separare o permite sistemul de cartotecă cu un minim de lucru, și la perfecțiune.

Este dela sine înțeles, că și la acest serviciu documentele de contare vor trebui să fie făcute în dublu exemplar, sau chiar în mai multe exemplare, pentru că un exemplar să fie păstrat la secție, unde aceste documente aranjate după zile, să formeze baza controlului zilnic.

S'ar putea obiecționa, că asemenea cartoteci nu ar putea fi ținute în ordine, că fișele singuratice s'ar putea pierde. Experiența dovedește contrarul. Asemenea cartoteci sunt de mult întrebuițate, ori unde registrul legat din motive tehnice și practice nu-și mai are locul, sunt întrebuițate de mulți ani și pentru multiple scopuri, și au dat cele mai bune rezultate.

Obicinuița de a ține ordine este o calitate indispensabilă pentru un bun funcționar și un bun contabil, și în această privință întrebuițarea cartotecii are un efect foarte favorabil asupra personalului. În fine chiar și admitând, că în mod excepțional s'ar pierde vreodată o fișă, atunci ușor poate fi reconstruită pe baza actelor. Personal sunt de părere că nu se poate admite o asemenea posibilitate, cum de exemplu nu se admite posibilitatea pierderii unei polițe din portofoliu.

Se poate zice, că, în genere, cu puține excepții, registrul legat va dispărea tot mai mult, și la toate întreprinderile comerciale și industriale de format mare cartoteca va fi tot mai mult întrebuițată, datorită multelor avantagii ce le oferă.

Am dat deci, * * * în linii mari și mai mult fragmentar, o descriere a direcției în care va merge reforma contabilității bancare la instituturile noastre. Oricine este mai expert în chestiuni de contabilitate va trebui să admită, că asemenea re-

forme, puse în aplicare pas de pas, cu precauțiunea și cu priceperea necesară, vor duce la perfecționarea organizației tehnice. Este dela sine înțeles, că orice alte secții sau servicii există la o bancă, vor trebui să fie reorganizate în același spirit, pentruca la sfârșit, contabilitatea întreagă să formeze un sistem coerent.

Nici un sistem de contabilitate, oricare ar fi el, nu poate să elimineze lucrul cu totul, un bun sistem însă îl poate reduce la strictul necesar, și astfel poate urea capacitatea de lucru a fiecărui funcționar în mod considerabil.

Propunerile de mai sus cuprind exclusiv numai asemenea sisteme, cari în alte părți de mult au fost puse în aplicare, au fost încercate și sunt considerate drept progrese.

Ajuns la sfârșitul expunerii mele, regret că nu-mi este posibil de a trata toată materia mai pe larg, cu toate amănuntele, ca de exemplu forma documentelor de contare, liniamentele conturilor, și ale extraselor de conturi etc.

Nu pot însă încheia acest articol fără a mai face alte două propuneri, anume:

1. La institutele noastre nu există nici un control intern. Ar trebui să avem — după mărimea institutului — 1—2 revizori, cari în decursul anului de gestiune să facă din când în când o revizie la fiecare serviciu, pentru a controla contabilitatea, *mersul lucrărilor* și al afacerilor în genere, pentru ca conducerea să primească în continu referate despre toate chestiunile de organizație internă și despre prestațiunile personalului.

2. În interesul modernizării tehnice a institutelor noastre să fie delegat în fiecare an câte un funcționar cu calitățile necesare, care — eventual chiar în decursul concediului său — să studieze la o bancă mare și modernă din capitală *organizația unui singur serviciu*, organizația aceluiaș serviciu la care este el în funcție. După reîntoarcerea sa va avea să facă un raport detaliat, și totodată să facă propuneri pentru reorganizarea serviciului respectiv.

În felul acesta vor fi atinse două scopuri: Perfecționarea tehnică a corpului de funcționari și perfecționarea organizației interne.

(Sfârșit)

BRUNO ROESLER.

Situația.

În ultima săptămână toate cercurile noastre economice au fost preocupate de încheierea contractului pentru vânzarea redevențelor Statului.

Prin acest contract, Statul nostru a urmărit valorificarea produselor sale pe piețele străine, în condițiuni mai avantajoase.

Pe de altă parte se urmărește procurarea unui mijloc de finanțare a unor contracte de armament încheiate cu unele firme franceze și în deosebi să se garanteze transferul ratelor datorate cu punctualitate.

Deși, după un an de tratative, guvernul a încheiat un contract cu societatea „Petrofina - Francaise“, agreată de guvernul francez, prin care vinde pe timp de 12 ani, totalitatea cantităților de petrol cuvenite Statului, sub orice formă până la concurența cantității maxime de 750.000 tone anual.

În ce privește ridicarea redevențelor contractul prevede că Societatea „Petrofina“ nu va putea prelua decât maximum 75.000 tone lunar sau 200 mii tone trimestrial.

Societățile românești producătoare de redevențe au un drept de preferință la răscumpărarea acestor redevențe.

Prețul diferitelor calități de petrol brut va fi fixat, luându-se ca bază prețul fob Constanța, ale produselor finite compunând petrolul brut. Prețul produselor finite va fi mijlocia celor 4 cotări lunare, din Monitorul Petrolului Român. Cifra obținută va fi redusă cu 2½ la sută. Se ține seamă numai de prețurile pentru vânzarea în devize libere a produselor de export.

Deși, prețul petrolului brut destinat exportului, va fi fixat prin aplicarea formulei menționate mai sus.

Statul se obligă a plăti „Petrofinei“ suma de Lei 6.426 pentru vagon de 10 tone, reprezentând toate cheltuielile dela recepția de către „Petrofină“, până la încărcarea pe vapor, sau 6.451 Lei pe vagon de 10 tone, când „Petrofina“ va face instalații speciale.

Societatea Petrofina este obligată a pune la dispoziția Statului, în termen de 35 de zile dela recepția petrolului brut, suma ce i se cuvine.

Pe lângă condițiunile de mai sus contractul prevede unele clauze finale de mare însemnătate.

Orice diferend asupra interpretării sau executării convenției, va fi aranjat pe cale de arbitraj.

Societatea „Petrofina“ se obligă să dea Statului român următoarele garanții:

a) garanția pentru toată durata contractului a societății „Concordia“ din București;

b) garanția pentru un an cel puțin reînnoibilă periodic, până la expirarea contractului, a unei bănci străine agreiată de Stat.

Acestea sunt, pe scurt, condițiunile generale din contractul încheiat de Statul român cu societatea „Petrofina“.

Desigur că guvernul român prin vânzarea redevențelor de petrol urmărește valorificarea produselor noastre pe piețele străine, pe cât e posibil, în condițiuni foarte avantajoase. Apoi, de pe urma acestui contract se prevăd numai beneficii pentru țara noastră.

Dar, cu toate acestea o parte din cercurile economice și financiare dela noi, critică aspru guvernul actual pentru vânzarea redevențelor de petrol.

Astfel, în 1928 Statul român a încheiat un contract similar cu un grup petrolifer intern „Societatea rafinorilor români“, de pe urma căruia a suferit mari pierderi materiale, încât a trebuit să se recurgă la rezilierea costisitoare a contractului.

Pe de altă parte se crede că societatea „Petrofină“ va juca mai puțin rolul de cumpărător și mai mult rolul de mijlocitor între Stat și societățile noastre petrolifere.

Rezultatele acestui contract se vor vedea abia mai târziu.

ION OPRIS.

Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Acțiunea provocatorie se poate intenta și de debitor? Soluție negativă.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECTIUNEA I-a.

Decizia No. 1.492.

Dosar No. 1.221/1935.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Constantin Mara și soția contra sentinței Tribunalului Alba S. I-a Nr. Ca: 6.950/1934 dată în proces cu „Albina“ Institut de Credit și Economii din Sibiu.

Prezenți recurenții prin dl avocat Nic. Cristea, precum și intimata prin dl avocat M. Veliciu: procedura completă.

S'a citit raportul făcut de dl Consilier C. Vasiliu.

S'a ascultat avocații părților în dezvoltarea și combaterea motivelor de casare.

CURTEA:
DELIBERÂND;

Asupra recursului făcut de Constantin Mara și soția sa Ana contra sentinței Trib. Alba S. I-a No. Ca: 6.950/1934 dată în proces cu „Albina“ Institut de Credit și Economii, Sibiu.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care se constată că recurenții, în calitate de debitori, au chemat în judecată pe intimata, în calitate de creditoare, pentru constatarea aptitudinii lor la beneficiul legii pentru lichidarea datoriilor.

Că judecătoria mixtă Aiud, prin cartea de judecată No. 3.364/1934, din 17 Oct. 1934, respinge acțiunea, recurenții făcând apel, Trib. Alba S. I-a prin sentința atacată cu recurs, respinge apelul și acțiunea ca inadmisibilă.

Că pentru a da această soluțiune Tribunalul motivează: că din redactarea și întreaga economie a art. 69 alin. penultim și ultim din legea pentru lichid. dat.,

rezultă că, prin derogare dela dreptul comun, debitorul — spre deosebire de creditor — nu are la dispoziție o acțiune provocatorie, tinzând la constatarea dreptului său la beneficiul asanării și aceasta din lipsa evidentă de interes, întrucât debitorul își asigură beneficiul asanării prin facerea declarațiilor cerute de lege și prin plata la timp a ratelor stabilite în mod precis de legiuitor, putându-și valida dreptul său la asanare pe cale de excepțiune în orice moment, dacă este urmărit de creditor pentru o sumă mai mare.

Având în vedere că prin motivele de casare recurenții pretind că Tribunalul numai prin rea aplicațiune a legii și violarea art. 130 proc. civ. ard. a principiului de drept că cine are interes are și acțiune și a principiului de bază a legii pentru lichid. dat., creată în interesul debitorilor a putut respinge acțiunea lor provocatorie ca inadmisibilă în baza art. 69, alin. penultim din legea pentru lichid. dat. din 7 Apr. 1934, deși acest text vorbește numai de creditorii această dispozițiune nu poate constitui pentru debitori o decădere din dreptul la acțiune în stabilirea admisă după dreptul comun (art. 130 proc. civ. ard.)

Considerând că Tribunalul respingând ca inadmisibilă acțiunea provocatorie, intentată de debitorii recurenți, nu a violat art. 130 proc. civ. ard. acest articol nefiind aplicabil în materia lichidării datoriilor, cum este în speșă, deoarece pentru această materie legiuitorul a prevăzut prin legea pentru lichid. dat. din 7 Apr. 1934, prin derogare dela dispozițiunile de drept comun cuprinse în art. 130 proc. civ. ard. de mai sus alte căi, speciale, pentru asigurarea drepturilor debitorilor față de creditorii lor.

Considerând că de altfel, Tribunalul dând această soluție nu a comis nici violarea principiilor legii, ce i se pune în sarcină, deoarece din dispozițiunile clare și categorice ale art. 69. alin. ultim din legea pentru lichid. dat., rezultă că în materie de lichidare a datoriilor, numai creditorii pot porni acțiuni provocatorii, iar nu și debitorii, cum sunt în speșă recurenții.

Că așa fiind motivele de casare invocate sunt neîntemeiate și în consecință recursul urmează a se respinge cu cheltueli de judecată, fixate prin apreciere la suma de 2000 Lei.

PENTRU ACESTE MOTIVE
CURTEA
IN NUMELE LEGII

Respinge recursul făcut de Constantin Mara ș. a. contra sentinței Tribunalului Alba S. I-a. No. Ca: 6.950/1934 dată în cauză cu „Albina“ Institut de Credit și Economii din Sibiu.

Obligă pe recurenți să plătească intimatei 2000 (douămii) Lei cheltueli de judecată.

Data și citită în ședință publică astăzi 30 Oct. 1935.

Președinte: ss. V. Șandor, membrii: ss. Gh. Drimba, ss. T. Bocancea, ss. S. Gogălniceanu, ss. Gr. Fherekyde, ss. C. Vasiliu, ss. I. Cetățeanu, Magistrat asistent: ss. indescifrabil.

„CUGIREANA”, inst. de credit și economii, s. p. a. în Cugir.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Cugireana”, Cugir, sunt invitați la

a XXXV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Cugir, la 1 Iunie 1936, ora 11 a. m., în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de ad-ție, Bilanțul și contul de Profit și Pierderi pe anul 1935 și Raportul Consiliului de Censori;
3. Descărcarea Consiliului de ad-ție și Censori pe anul 1935;
4. Alegerea noulor membrii, ieșiți conform statutelor în Consiliul de ad-ție, precum și în locul celor decedați în 1935;
5. Alegerea Censorilor;
6. Diverse chestiuni.

Domnii acționari cari voiesc să participe la Adunarea Generală în persoană sau prin plenipotențe, în conformitate cu art. 20, 21 și 22 din statute, trebuie să depună acțiunile până la 31 Mai a. c., la Cassa institutului din Cugir.

În lipsa membrilor recerși, adunarea gen. în sensul art. 24, se va ține în ziua de 14 Iunie 1936, în localul și timpul indicat.

C u g i r, la 11 Mai 1936.

Consiliul de Administrație.

Activ.		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1935.		Pasiv.	
		Lei	b.		
Cassa:				Capital social	1.000.000—
Numerar efectiv	146 275—			Fonduri de rezervă:	
Portofoliu de titluri:				Fond de pensii	27.893—
Titluri românești:				Depuneri spre fructificare:	
a) Titluri necotate la Bursă	7.660—			I. Din țară:	
Portofoliu de scont:				Pe termen supuse legii conversiunii	555.012—
I. Plătibil în țară:				Creditori:	
a) Cambii fără garanții	83.763—			I. Din țară:	
Debitori:				a) Pe termen	260.464—
Debitori beneficiind de legea lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934 (cota rămasă)	1.333.428—				
Pierderi din aplicarea legii din 7 Aprilie 1934 (cota rămasă)	17.279—				
Imobile:					
a) Alte imobile	250.000—				
Conturi-diverse	4.964—				
	1.843.369—				1.843 369—

Activ.		Conturi de ordine :		Pasiv.	
		Lei	b.		
Cauțiuni statutare	50 000—			Deponenți de cauțiune statutară	50.000—
Efecte reescont B. N. R. în conversiune	906.417—			Angajament de reescont în conversiune	906.417—
	956.417—				956 417—

Debit.		Profit & Pierdere la 31 Decembrie 1935.		Credit.	
		Lei	b.		
Pierdere repătată din anii 1932—1934	198 888—			Pierdere din anii 1932—1934 amortizată prin fondul de rezervă	198 888—
Cheltuieli generale de Administrație:				Dobânzi și div. venite	35 825—
a) Salarii	12.000—			Pierdere pe anul 1935, amortizată prin fondul de rezerve	8 289—
b) Chirii	6.000—				44.114—
c) Impozite	6.240—				
d) Diverse	19 874—				
	44.114—				
	243.002—				243.002—

C u g i r, la 31 Decembrie 1935.

Director executiv: ss. Herlea Valeriu.

Pentru contabilitate: ss. Augustin Pașca.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Lupuțiu Ioan. ss. Dr. Ioan Dobocan. ss. Al. Scorțescu. ss. Adv. Mărginean. ss. Oltean George.

Verificat și găsit în concordanță cu registrul institutului.

CENSORI: ss. Traian Lupea. ss. Nicolae Petruțiu, expert-contabil. ss. Vasilean Dumitru. ss. Augustin Mieu.